

“Het lint verbindt”
Kamperland

DORAK • Kamperland

Colofon

'Het Lint Verbindt' Kamperland is opgesteld door:

ROOSROS architecten
L.J. Costerstraat 2
3261 LH Oud-Beijerland

Spacevalue B.V.
Haagdijk 39
4811 TN Breda

In opdracht van:
DORAK

Rapportage d.d. 4 december 2015

INHOUDSOPGAVE

1. INTRODUCTIE	5
2. AMBITIE	7
3. STRUCTUUR	9
Het concept	9
Structuurschets	11
Verkeersprincipes	13
4. ONTWERP	15
Het Driewaterplein	15
Inrichtingselementen	17
Profielen Veerweg	19
Het havenplateau	25
5. ONTWIKKELPOTENTIE	27
Fysieke ingrepen	27
Non fysieke ingrepen	29
6. PROCES	31
Workshopsessies	31
Presentatie bewoners Kamperland	33
7. ADVIES	
Aanbevelingen	35

noordzee

oosterschelde

KAMPERLAND

veerse meer

Luchtfoto Kamperland

1. INTRODUCTIE

“De Veerweg als kern van Kamperland; het lint verbindt...”

Op 21 augustus 2015 heeft RoosRos architecten opdracht gekregen van de Dorpsraad Kamperland (Dorak) voor het ontwikkelen van een toekomstvisie voor de Veerweg in Kamperland. Een langgerekt historisch verbindend element tussen de kop Veerweg/Noordstraat en de haven. Het project betreft niet alleen een fysiek ruimtelijk plan maar ook een visie om de belevingskwaliteit van de Veerweg (het lint) te vergroten. In dit project werkt RoosRos architecten samen met stedenbouwkundig bureau Spacevalue uit Breda.

De visie ‘Het lint verbindt’ is separaat ontwikkeld t.o.v. de door de gemeente Noord-Beveland ontwikkelde structuurschets. Uiteraard zijn de raakvlakken wel afgestemd en sluiten de stukken op elkaar aan.

Er is gekozen voor een interactief co-creatie proces waarin we diverse stakeholders (ondernemers, bewoners, e.d.) in diverse sessies hebben gevraagd mee te denken over de visie. Dit proces heeft geleid tot een breed besproken en gedragen visie.

In dit document treft u onze / uw visie op het gehele lint (van noord naar zuid) aan. Daarnaast is het gebied rond de kop Veerweg / Noordstraat (het dorpshart) verder uitgewerkt en is een en ander onderbouwd met een kostenraming. Het idee is dat het dorpshart als eerste fase (met vier deelgebieden) van het project kan worden uitgevoerd.

In dit rapport wordt een toelichting gegeven op de overwegingen die gemaakt zijn.

Wij vonden het een inspirerend proces. Mede dankzij de grote betrokkenheid en goede bijdrages van Dorak en de Kamperlanders ligt er een goede basis om verder te bouwen aan een mooie toekomst voor “Het lint verbindt!”

*RoosRos architecten - Sander Ros
Spacevalue - Marty van de Klundert*

Een sfeervol dorpsstraatje met nostalgische kenmerken en waar verblijven voorop staat.

Een dorpsstraatje waar de auto te gast is.

2. AMBITIE

Iedereen is het ermee eens dat de verblijfskwaliteit van de Veerweg beter kan én moet! Deze gezamenlijke ambitie is het motief voor de herinrichting van de Veerweg, van dorpsplein tot havenplateau en zegt tegelijkertijd iets over de afbakening van het projectgebied.

Een bijkomend effect van de herinrichting is de verbetering van de verkeersveiligheid van de Veerweg en zijn omgeving. De intentie van de herinrichting is dat de auto te gast is en dat het parkeren beter wordt georganiseerd.

Dit alles vormgegeven in de passende, nostalgische dorps sfeer van Kamperland, als een eerste stap in de revitalisering van het dorps hart.

Het verbeteren van de verblijfskwaliteit en de verkeersveiligheid van de Veerweg, kan door middel van het principe van een éénrichtingsweg voor een deel van de Veerweg, worden bereikt.

Ondanks dat uit de workshopsessies naar voren is gekomen dat enkele mensen zich niet kunnen vinden in een eenrichtingsstraat, biedt deze mogelijkheid vele voordelen. Er ontstaat letterlijk meer ruimte voor de fiets- en voetganger, groenzones, terrassen en bijvoorbeeld kleinschalige buitenactiviteiten. Bovendien worden hiermee kruisende verkeersbewegingen op het dorpsplein voorkomen.

Deze hierboven geschetste voordelen zijn het motief voor het ontwikkelde voorkeursmodel.

Nadere uitwerking kan in de toekomst leiden tot een terugvaloptie, namelijk tweerichtingsverkeer op de gehele Veerweg met toepassing van verkeersremmende maatregelen.

De volgtijdelijkheid van de ontwikkelingen op de Veerweg is van belang bij de verdere aanpak. Het gaat hierbij om het bundelen van energie: vanuit een investering in de publieke ruimte, volgt bijvoorbeeld het herprogrammeren van publieke functies en het bieden van ontwikkelingsruimte voor private eigenaren. Vanuit een publieke investering als eerste impuls, kunnen als gevolg hiervan private initiatieven worden gestimuleerd.

Het projectgebied in Kamperland

3. STRUCTUUR

Concept

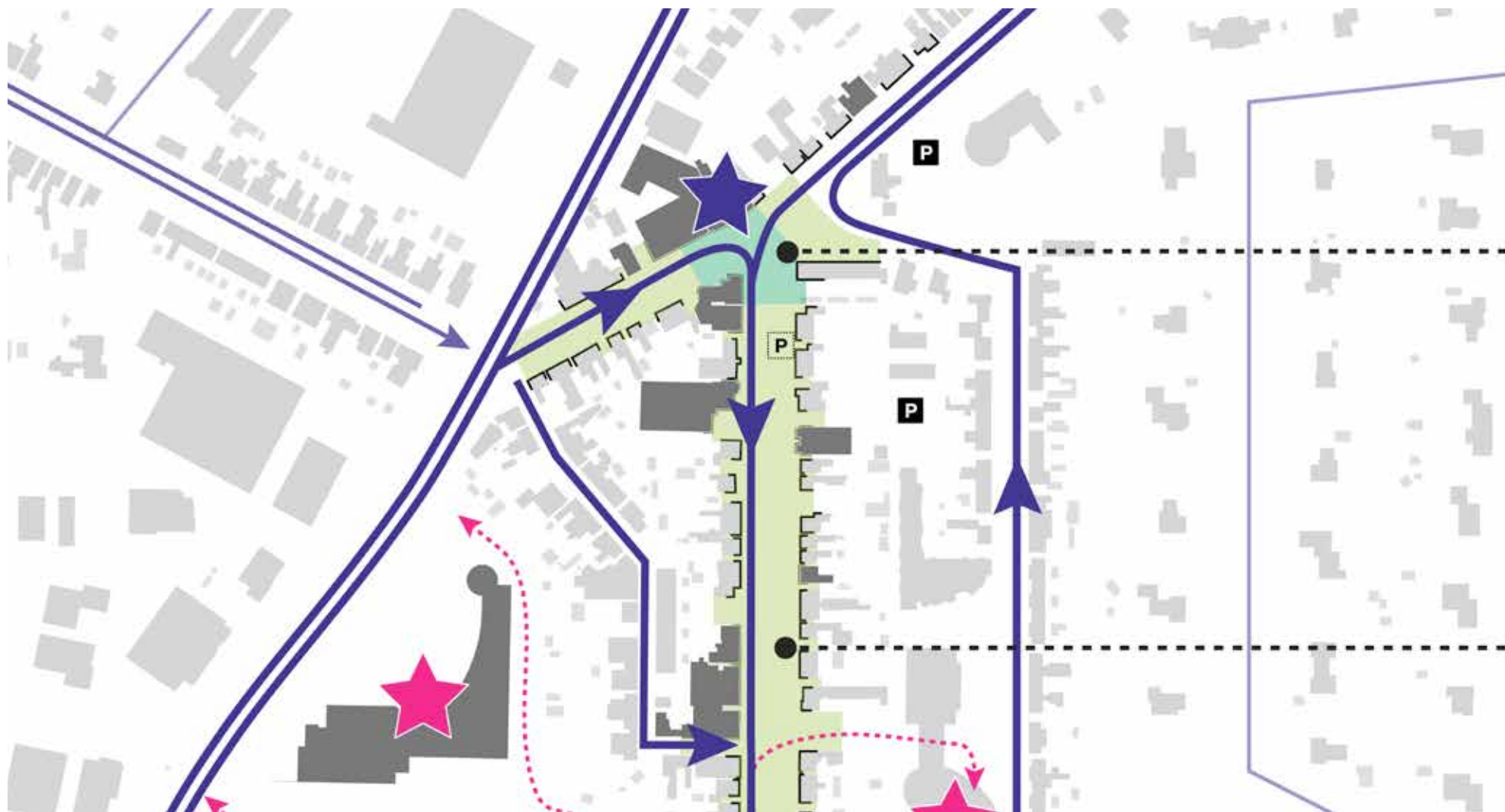
Het concept voor de herstructurering van de Veerweg draagt als titel 'Het lint verbindt'. Drie sleutelplekken in het dorp; publiekstrekker bierbrouwerij De Emelisse, het dorpsplein en het havenplateau worden door het lint met elkaar verbonden.

Het lint rijgt deze drie plekken in het dorp als een rode draad aan elkaar. De Veerweg begeleidt bewoner en toerist via de entree van de dorp, nabij bierbrouwerij de Emelisse, via het plein richting de haven. En andersom ontdekken toeristen het dorp te voet en met de fiets vanaf de haven.

Naast het verbinden van de drie plekken, vormt het lint ook de verbindende factor van het dorp: de Veerweg is de plek waar je elkaar ontmoet!

Concepttekening Kamperland

Uitsnede van de structuurtekening; het Driewaterplein

3. STRUCTUUR

Structuurtekening

Nevenstaande kaarten tonen de structuurtekening voor het dorp Kamperland. Zichtbaar is hoe de drie plekken met elkaar in verbinding staan en worden verbonden door middel van de Veerweg.

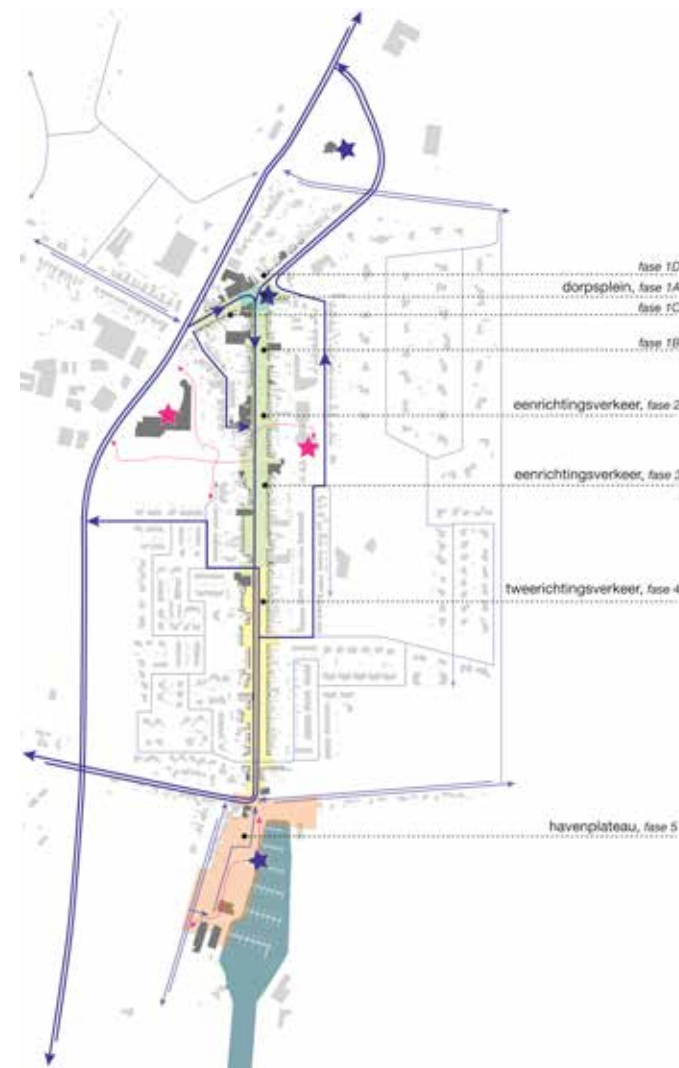
Vanaf de entree van het dorp, nabij bierbrouwerij de Emelisse, volgt men de Noordstraat richting het dorpsplein, het toekomstige Driewaterplein. Ter hoogte van het plein kan men in één richting de Veerweg op rijden richting Westhavendijk en het havenplateau. Deze sequentie komt overeen met de vijf ontwikkelingsfasen waarin de herontwikkeling kan plaatsvinden.

Op verschillende, soms nieuw te ontwikkelen parkeerplekken wordt geparkeerd. Voor lang-parkeren kan men terecht bij voormalig tuincentrum Sandee, achter de Ruiterslaats of tegenover

restaurant De Griek. Voor kort-parkeren wordt een zogenaamde 'blauwe-zone' ingericht nabij het dorpsplein en de concentratie van publieke functies.

Vanaf de Ruiterslaatsweg bereikt men het dorp via de Noordstraat, de A. van Heestraat of de Westhavendijk. Vanaf de Westhavendijk kan men in noordelijke richting de Veerweg op rijden, tot de toekomstige 'by pass' ter hoogte van de Ripstraat-Soelkerkestraat. Van Westhavendijk tot de 'by pass' is de Veerweg een tweerichtingsweg. Hiermee wordt het woon-werk verkeer van Kamperland gefaciliteerd en kan het verkeer op piekmomenten worden afgewikkeld.

De Nieuwstraat wordt een éénrichtingsweg richting het noorden. Dit voorkomt drukte ter hoogte van bijvoorbeeld de school en het dorpshuis.

Structuurtekening Kamperland

Autoverkeer in Kamperland

Extra aandacht voor langzaam verkeer

Busverkeer in Kamperland

3. STRUCTUUR

*“Er wordt veel **te hard gereden** op de Veerweg! Het is wachten totdat er een ongeluk gebeurt...”*

Verkeersprincipes

De basis verkeersprincipes zijn op de kaarten hiernaast gevisualiseerd.

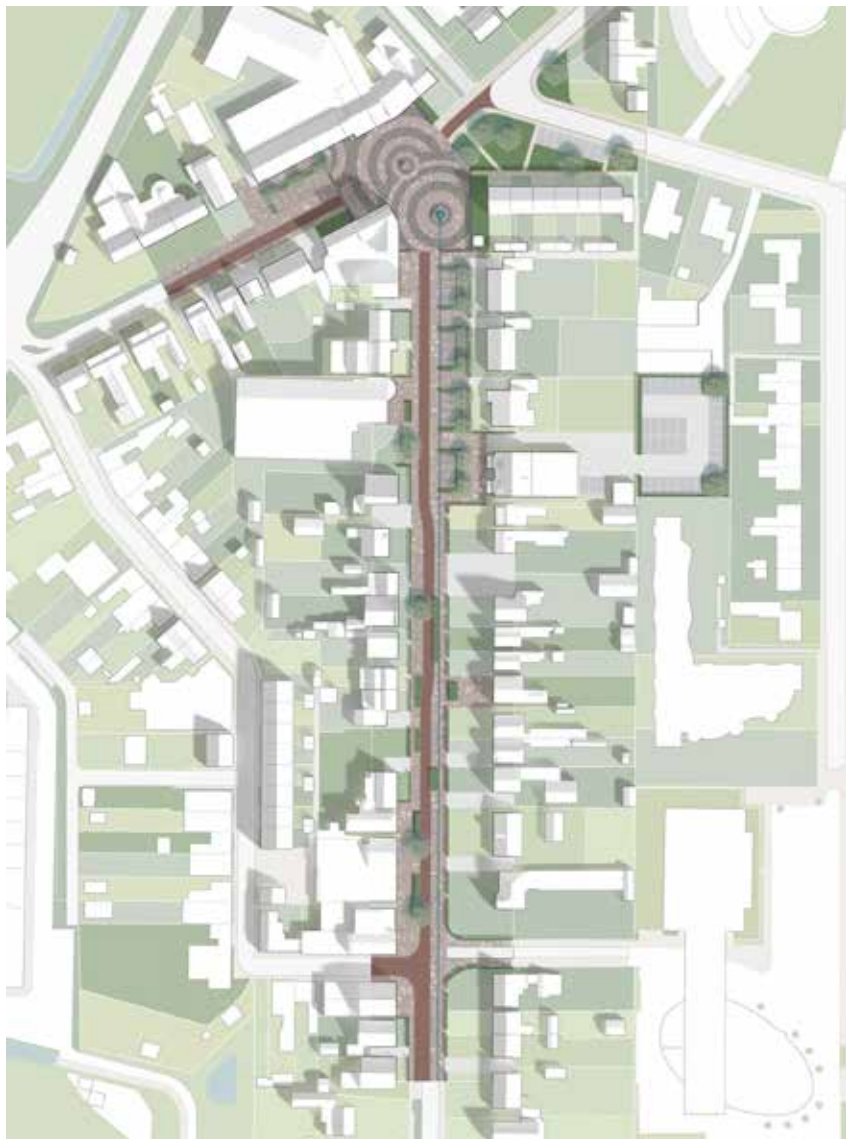
De Veerweg is momenteel de hoofdonthouding van het dorp. Daarnaast zijn de publieke functies hoofdzakelijk gesitueerd aan de Veerweg, denk aan Verscentrum Sandee, Le Grand Bazar en de chocolade winkel. In combinatie met de inrichting Veerweg, een asfalt bestrating, zorgt dit voor conflicterende situaties; hoge parkeerdruk, onoverzichtelijke kruispunten, (te) hoge snelheden en smalle voetpaden.

Collectief doel is om de verblijfskwaliteit van de Veerweg te verbeteren en tegelijkertijd de verkeersveiligheid aan de pakken.

Door de verkeersstructuur aan te passen en een gedeelte van de Veerweg vorm te geven als een eenrichtingsweg (van Driewaterplein tot ‘by pass’), ontstaat letterlijk ruimte. Ruimte voor de voetganger, terrassen en kleinschalige buitenactiviteiten.

De langzaamverkeersroutes staan in relatie tot de grootschalige voorzieningen in het dorp. Belangrijk zijn de routes winkelcentrum - Veerweg - dorps huis en Westhavendijk - havenplateau - Spijstraat.

De aanpassingen in de verkeersstructuur voor de dorp hebben tevens gevolgen voor route die de bus in Kamperland aflegt. Zoals in de tekening te zien is, blijft de route ongewijzigd, de bus volgt enkel de route in tegengestelde richting.

Ontwerp Driewaterplein Kamperland

4. ONTWERP

Ontwerp Driewaterplein

Water is een centraal thema in Kamperland. Vanaf het dorp zijn het Veerse Meer, de Oosterschelde en de Noordzee binnen bereik, maar niet voelbaar of zichtbaar. In het ontwerp voor het Driewaterplein is water dan ook een terugkerend element als referentie naar de drie wateren.

De waterlijn (lopend vanaf de haven, door de Veerweg) mondt op het plein uit in een driewaterpunt. De bestrating vormt vanuit hier druppelsgewijze kringen over het gehele plein.

De bestrating wordt uitgevoerd op één niveau en van gevel tot gevel. Op deze manier ontstaat er één publieke ruimte, waar het langzaam verkeer voorrang krijgt en de auto te gast is.

Het autoverkeer vanaf de Noordstraat richting de Veerweg wordt begeleidt door middel van paaltjes, passend in de nostalgische sfeer van het plein. Deze nostalgische sfeer komt tot uitdrukking in alle inrichtingselementen, de hoogwaardige klinkerbestrating, uitgevoerd in twee kleuren en bijvoorbeeld de lantarenpalen.

Het plein wordt begrenst door bestaande publieke functies en lage muurtjes waarop men kan zitten.

Meteen ten zuiden van het Driewaterplein bevindt zich de 'blauwe-zone'; een mogelijkheid tot kort-parkeren. Deze zone faciliteert bijvoorbeeld een snelle boodschap of de sleuteluitgifte van de Ruitenplaat.

Indicatieve kostenraming

Er is een indicatieve kostenraming opgesteld als bijlage bij het plan. Daarin is uitgegaan van een fasering in 5 stappen. De investeringskosten van het Driewaterplein is daarin begroot (als deelgebied a van fase I) op circa 299k.

In de raming is uitgegaan van een hoogwaardige klinkerbestrating, passende nostalgische inrichtingselementen, een maatwerk waterelement (als einde waterlijn met fontein), verplaatsing van De Kei en het realiseren van zit- en muurelementen.

Voor de aansluiting van het Driewaterplein op de Noordstraat (west) en de Veerweg, (respectievelijk fase Ib, Ic) zijn de investeringskosten begroot op circa 167k.

Voor de aansluiting van het Driewaterplein op de Noordstraat (oost) - kop Nieuwstraat (fase Id) zijn de investeringskosten begroot op circa 94k.

De investeringskosten voor de realisatie van fase I bedraagt daarmee circa € 560.000,- ex BTW.

Groenelementen langs de Veerweg, worden ter hoogte van publieke functies uitgevoerd met een bank. Het driewaterpunt op het plein verwijst naar de drie wateren in de nabije omgeving van Kamperland.

4. ONTWERP

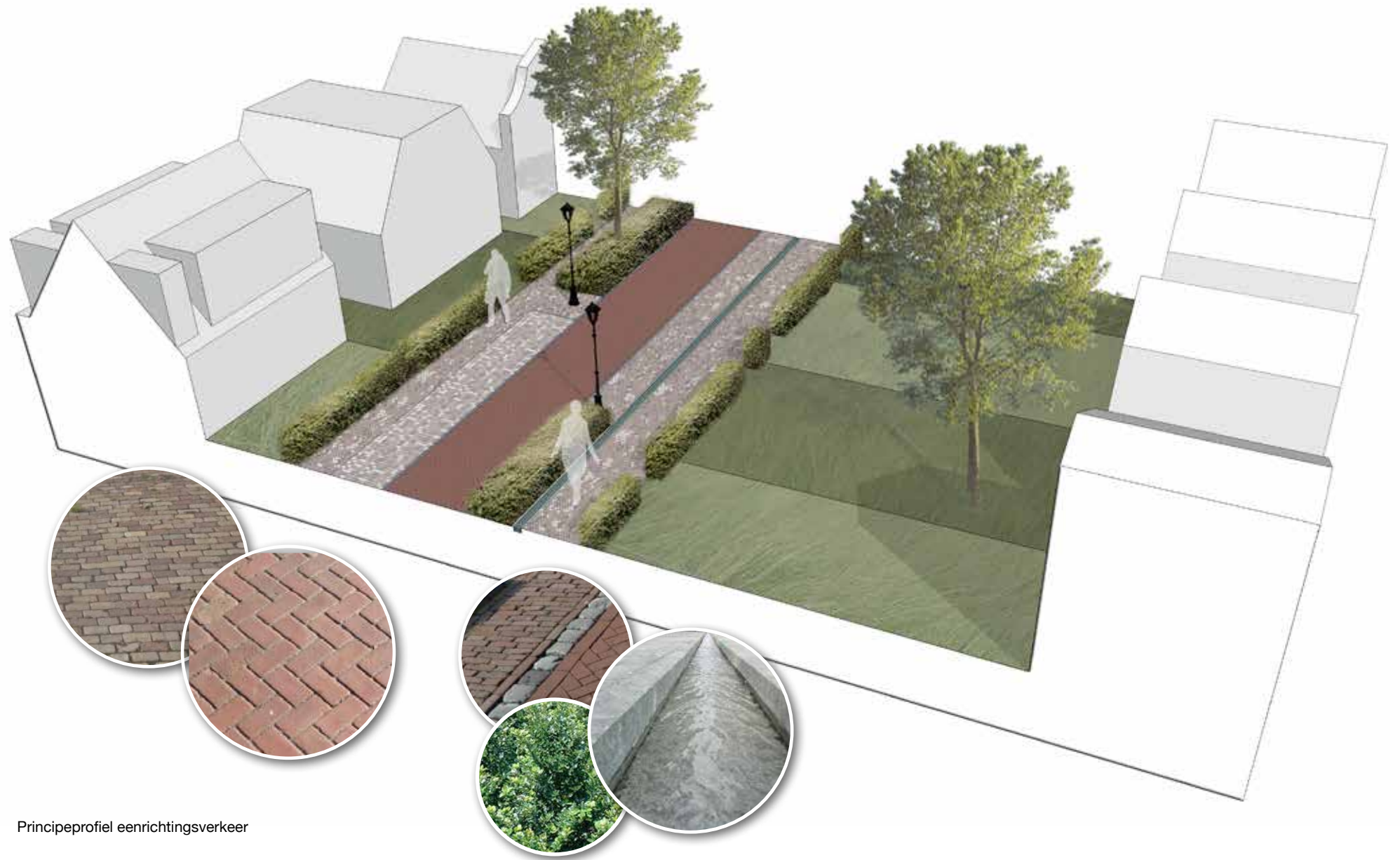
Inrichtingselementen

Het Driewaterplein en de Veerweg worden aangekleed met passende, nostalgische inrichtingselementen. Aangezien de verblijfskwaliteit voorop staat, zijn zitelementen van belangrijke toegevoegde waarde.

Zowel het driewaterpunt en de plein-begrenzenden muurtjes worden uitgevoerd in een hoogwaardige baksteen. Daarnaast worden de groenzones aan de Veerweg ter hoogte van publieke functies voorzien van een bank. De voetgangerszone is hier verbreed en zo komt verblijven, zitten en ontmoeten op deze plekken centraal te staan.

Lage muurtjes begrenzen het Driewaterplein en bieden mogelijkheid tot zitten.

Principeprofiel eenrichtingsverkeer

4. ONTWERP

Profielen Veerweg

Het nieuwe basisprofiel voor de Veerweg bestaat uit een rijbaan, met aan weerszijden hiervan groenelementen ofwel parkeerzones en een voetgangersstrook. Aan één zijde van de rijbaan zien we tevens een smalle watergeul.

In de uitvoering moet onderzocht worden of het fysiek maken van water mogelijk is. Een mogelijk alternatief is een lijn van lichtjes.

De gehele bestrating wordt uitgevoerd in één niveau. Op deze manier ontstaat er een gelijkwaardige publieke ruimte, bovendien voorkomt dit onprettige situaties op het voetpad ter hoogte van private inritten.

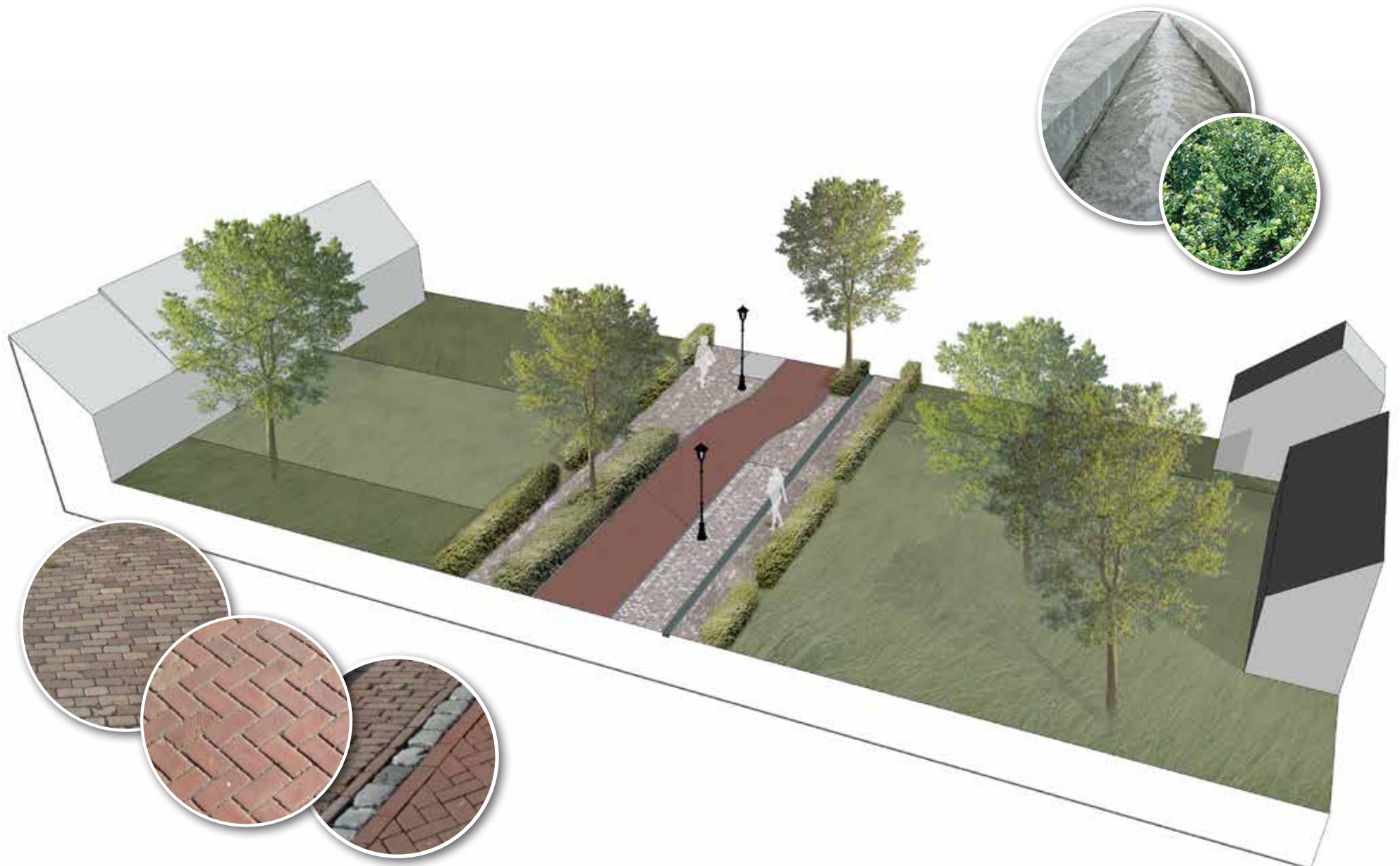
Onderscheid in verschillende zones; voetgangerszone, rijbaan en parkeerstrook, wordt gemaakt door middel van kleurverschil in de bestrating, een ander legverband en een afwerkingsband.

Vanaf het Driewaterplein tot de Ripstraat is de Veerweg een éénrichtingsweg. Dit resulteert in een smallere rijbaan en daarmee meer ruimte voor de voetganger én groenzones.

De bestrating is hoogwaardig en is vergelijkbaar met de entree van de haven in het dorp.

Maquette principeprofiel eenrichtingsverkeer

Principeprofiel eenrichtingsverkeer

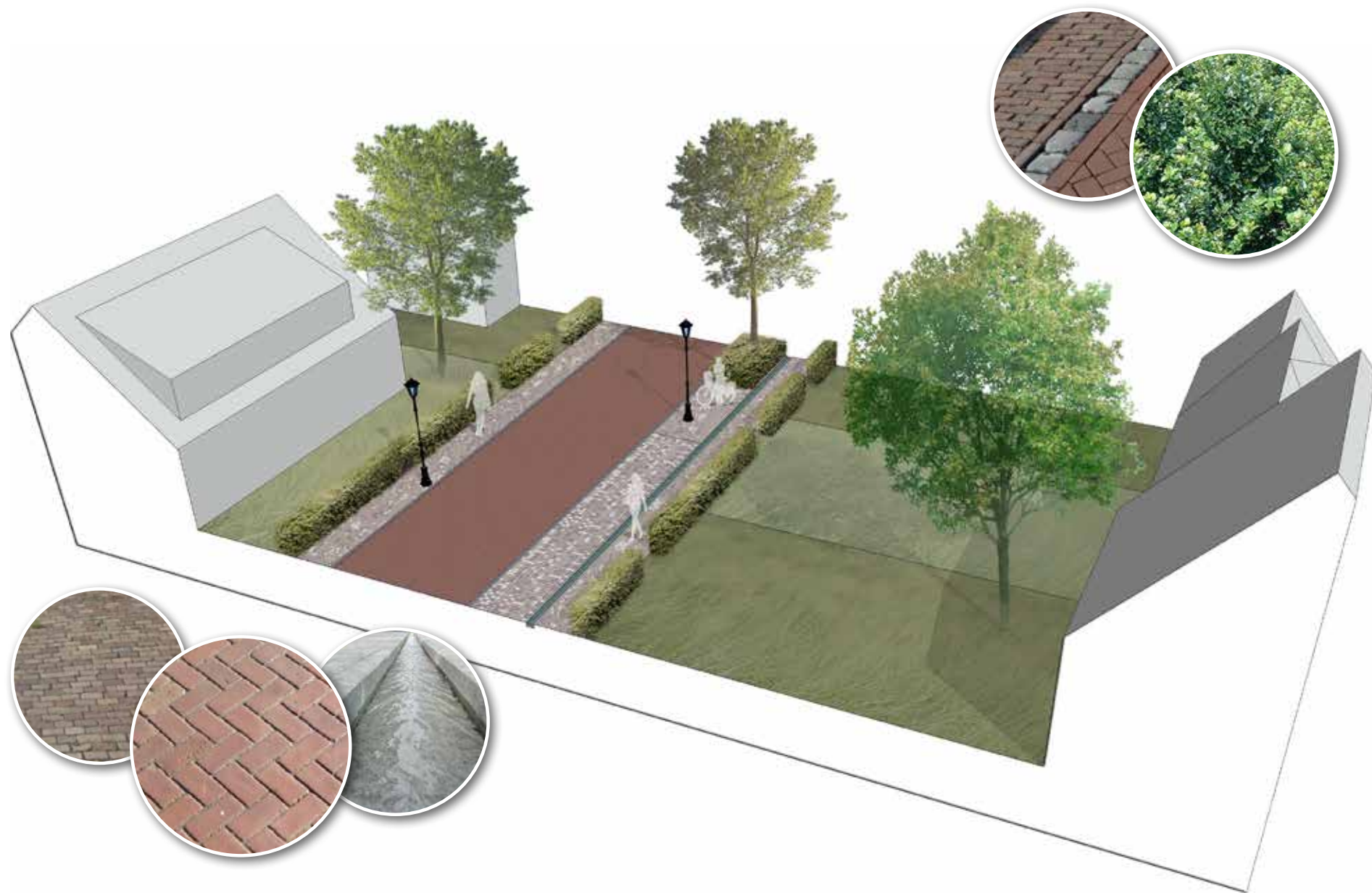
4. ONTWERP

Profielen Veerweg

Ter hoogte van het éénrichtingsverkeer is de rijbaan smal. De weg-as verspringt soms, wat bijdraagt aan verkeersremming.

Bij een concentratie van bijvoorbeeld publieke functies kan op deze manier bovendien aan één zijde van de rijbaan ruimte gemaakt worden voor langzaam verkeer of groenzones gecombineerd met zitelementen.

*“Ik ben blij met de plannen voor ons centrum waar termen als **nostalgie** en **water** in voorkomen.”*

Principeprofiel tweerichtingsverkeer

4. ONTWERP

Profielen Veerweg

Vanaf de Ripstraat tot de Westhavendijk is de Veerweg een tweerichtingsweg. De rijbaan beslaat hierdoor een groter deel van de publieke ruimte. Dit heeft tot gevolg dat aan één zijde van de rijbaan groenzones zijn, ofwel geparkeerd kan worden. De voetgangersstrook bevindt zich nog steeds aan weerszijden van de rijbaan.

Het type bestrating komt overeen met het eenrichtingsverkeer en ook de verschillende zones worden op dezelfde manier van elkaar gescheiden.

Indicatieve kostenraming

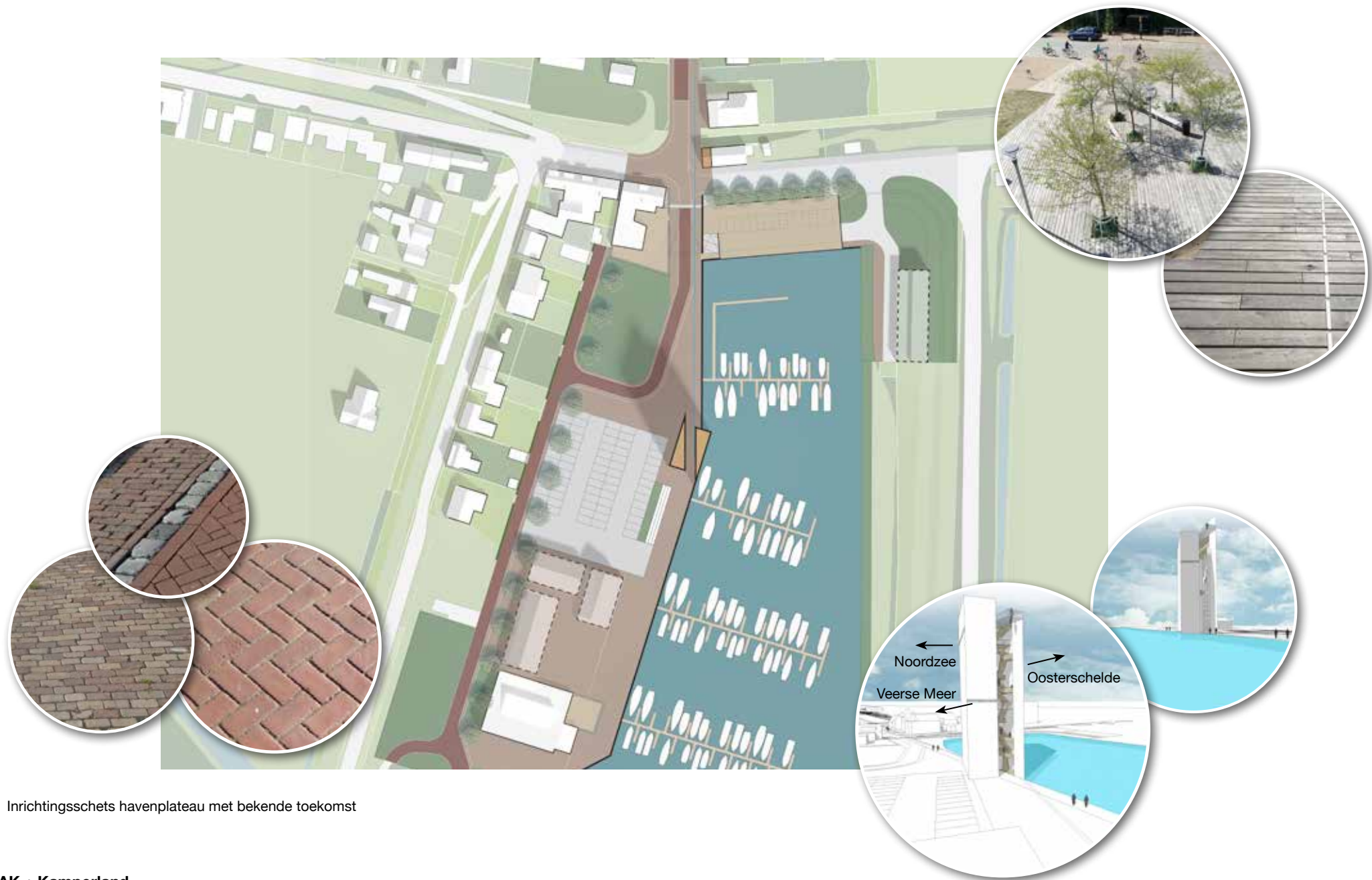
De herinrichting van de Veerweg - tussen het Driewaterplein en de kop van de Veerweg (fase I) en het Havenplateau (fase V) is begroot in drie onderdelen.

Fase II (globaal vanaf de Ruitenplaat tot de A. van Heesstraat) is begroot op circa 134k. Fase III (van A. van Heesstraat tot de Ripstraat) is begroot op circa 330k.

Het laatste deel, fase IV (vanaf de Ripstraat tot Oosthavendijk, in twee-richtingstraat) is begroot op circa 401k.

Ten aanzien van de ontwikkeling van de laatste fase (het Havenplateau) is geen calculatie gemaakt vanwege de vele onzekerheden in de uitgangspunten.

Samenvattend zijn de totale investeringskosten voor de realisatie van fase I t/m IV dus geraamd op circa € 1.425.000,- ex BTW.

Inrichtingsschets havenplateau met bekende toekomst

4. ONTWERP

Havenplateau

Een uitkijktoren over de drie wateren markeert het einde van de Veerweg. Het driewaterpunt en de toren staan met elkaar in verbinding door middel van de watergeul en verbinden gezamenlijk het lint.

Door daarnaast in te zetten op de overgang tussen de Veerweg - Oosthavendijk en de Haven, wordt deze verbinding visueel versterkt.

In de inrichtingsschets zijn tevens de toekomstige plannen voor de haven opgenomen; verschillende appartementengebouwen.

Maquette havenplateau

De bestaande fietswinkel op het dorpsplein in Kamperland

De fietswinkel na opknappen en herontwikkeling van de gevel.

5. ONTWIKKELPOTENTIE

Fysieke ingrepen

In een lijn van de herstructurering van de Veerweg is een mogelijke volgende stap het bieden van ontwikkelingsruimte aan particulieren.

Een groot aantal panden op de Veerweg en het Driewaterplein heeft ontwikkelpotentie. Deze ontwikkelingsruimte geeft particulieren de kans hun bijvoorbeeld hun gevel op te knappen.

De visualisatie hiernaast toont de ontwikkelpotentie van de fietsenwinkel op het Driewaterplein. Door het opknappen van de gevel en het eventueel toevoegen van een kap, wordt de nostalgische sfeer versterkt. Dit komt de gehele beleving van de dorpsstraat ten goede. Naast dit pand is een aantal andere panden aan te wijzen dat over dezelfde potentie beschikt. Allen kunnen zij bijdragen aan de sfeer en beleving van het lint.

Naast het opwaarderen van bestaande bebouwing kan in enkele gevallen ook gedacht worden aan sloop/nieuwbouw.

Het momenteel leegstaande pand op de hoek van de Veerweg - Noordstraat geeft mogelijkheid tot een verbijzondering op de hoek. Hierbij kan worden gedacht aan een 'bed & breakfast' met horecavoorziening en terras op de begane grond.

Een ander voorbeeld is Le Grand Bazar. De huidige eigenaar wil dit pand graag verkopen. Bij sloop van dit pand is een tal van ontwikkelmogelijkheden te bedenken; van meerdere zorgwoningen tot horecavoorziening.

Nadere uitwerking kan leiden tot specificering van deze potenties.

De maquette toont de ontwikkelpotentie van het hoekpand.

Herbestemming tot dorpsmuseum 'Rond de Pomp.'

Leegstand aanpakken door nieuwe, aanvullende trekpleisters

Eventuele leegstand biedt kansen voor tijdelijke functies; galerie, pop-up winkel, studenten Delta-academy.

5. ONTWIKKELPOTENTIE

Non-fysieke ingrepen vastgoed

Minder ingrijpend dan sloop/nieuwbouw zijn de mogelijke non-fysieke ingrepen. De leegstand in de Veerweg kan worden aangepakt door herbesteding van panden of met het tijdelijke faciliteren van (publieke) functies.

Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld een galerie, een pop-up winkel en studenten van de Delta-academy van de Hogeschool Zeeland (watertechnologie en delta management). In het laatste geval kunnen de (tijdelijk) leegstanden panden dienen als werkplek, waar gestudeerd wordt aan bijvoorbeeld wateropgaven.

De leegstaande nostalgische pandjes aan de Veerweg vragen om nieuwe trekpleisters voor het dorp, die bijdragen aan de sfeer én de leefbaarheid.

Een goed voorbeeld hiervan de ontwikkeling van het dorpsmuseum 'Rond de Pomp.'

*“Middenstand in de nu nog lege panden zal **publiek aantrekken.**”*

Impressie workshopsessie

6. PROCES

Workshopsessies

In een drietal workshopsessies is met een aantal bewoners gewerkt aan de uitgangspunten van het ontwerp voor de Veerweg.

Tijdens de eerste workshopsessie is na een plenaire aftrap in drie groepen gesproken over de positieve en negatieve aspecten van het dorp Kamperland. Dit liep uiteen van een kleinschalig nostalgisch karakter en de grote voortuinen aan de Veerweg tot de verkeersveiligheid op de Veerweg.

Aan de hand van deze input zijn een aantal verkeersmodellen ontwikkeld. Deze modellen stonden gedurende de tweede workshopsessie centraal.

Gezamenlijk is een voorkeursmodel ontworpen, waarna in kleine groepen

gewerkt is aan de uitwerking van het dorpsplein, de inrichting van de Veerweg en het Havenplateau.

De input van de bewoners is van grote waarde geweest voor het ontwerp van de Veerweg.

Het resultaat van de sessies heeft geleid tot een structuurtekening voor het dorp en heeft als basis gediend voor de inrichting van het Driewaterplein en de Veerweg.

Positief	Negatief	Kansen
<ul style="list-style-type: none">• veel toeristen• terrassen• mooie oude gebouwen• voortuintjes• drie-waterpunt• winkelclustering• water als historie• fietsroutes• nostalgie• kleinschaligheid	<ul style="list-style-type: none">• te smal• veel bochten• gevaarlijk• voetpaden te smal• onoverzichtelijke kruispunten• toeristen lopen niet door de veerweg• alles té ver uit elkaar• weinig activiteit• routing ontbreekt• aankleding• verkeersveiligheid• lichtplan• vergrijzing• wegtrekken• geen levendigheid• dure panden	<ul style="list-style-type: none">• interessante schakels• QR-codes in tegels• water in de Veerweg• promenade• leisure• uniek• kleinschaligheid• nostalgie• toerisme• jong en oud• opknappen panden• routing• dorpspomp• waterkunst• verkeersluw• muziektent• streekproducten• flaneerboulevard• winteractiviteiten• verrassingen• promoten• samenwerken• fasering• shop in shop

Inventarisatie Kansen en Bedreigingen ism bewoners Kamperland

Impressie presentatieavond

6. PROCES

Presentatie aan bewoners

Het ontwerp voor de Veerweg is onder bezielende leiding van burgemeester (en dorpsgenoot) Delhez gedurende het proces gepresenteerd aan de bewoners van Kamperland. Er was mogelijkheid voor de bewoners om vragen te stellen en input te leveren voor het ontwerp.

De opkomst was indrukwekkend en ook na de presentatie hebben wij een aantal e-mails met input voor het ontwerp mogen ontvangen.

Aan de hand van dit interactieve proces is het ontwerp voor de Veerweg geëvalueerd en heeft het vorm gekregen.

Bewoners van Kamperland rondom de maquette van het droewaterplein.

De Veerweg in Kamperland

7. ADVIES

Aanbevelingen

De kwaliteit van de Veerweg gaat mensen aan het hart. Dat blijkt alleen al uit de overweldigende belangstelling bij de werksessies. En uit de gedrevenheid van het bestuur van DORAK. Met voorliggend plan zijn in korte tijd breed gedragen richtingaanwijzers geschetst voor de toekomst van Kamperland. Op hoofdlijnen – in de vorm van een structuurtekening - maar ook al heel concreet, bijvoorbeeld in de vorm van een inrichtingsschets voor het Driewaterplein. Het verbeteren van de verblijfskwaliteit van de Veerweg is het doel en een eerste stap in de revitalisering van het oude dorps hart.

Met het gereedkomen van het plan is de opgave niet klaar, het begint pas. Het is nu aan de gemeenteraad om het plan van de dorpsraad te aanvaarden en haar eigen mening daarover te vormen.

Vervolgens is de vraag aan de orde, of de gemeenteraad wil instemmen met een publieke investering van € 560.000,- om het Driewaterplein, met aansluiting op de Noordstraat - Veerweg - Nieuwstraat te gaan realiseren als aanjager voor verdere ontwikkeling van Kamperland. Als dat het geval is, kan fase I van het plan verder uitgewerkt en gerealiseerd worden.

Het is verder aan de participanten vanuit het dorp in het algemeen en DORAK in het bijzonder, om het enthousiasme over het plan door te zetten richting realisatie. Want naast (eventuele) publieke investering, zijn er in de bijeenkomsten diverse kansen geschetst waar mensen zelf actie op kunnen nemen. Deze kansen zijn genoemd in het rapport en gaan bijvoorbeeld over het opknappen van bestaand vastgoed, tijdelijk gebruik

van leegstaande panden of eventueel herontwikkeling van locaties. Ook gesprekken met ondernemers en grondeigenaren over parkeeroplossingen kunnen onderling worden gevoerd.

Kortom, de uitvoering van het plan doet een beroep op het zelforganiserend vermogen van Kamperlanders. Op het leggen van verbindingen. Fysiek (via het plan) maar meer nog met elkaar, waarbij de gemeente haar publiekrechtelijke middelen kan inzetten om de maatschappelijke energie te ondersteunen waar nodig en/of wenselijk.

